

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

1894

Na temelju članka 104. stavka 3., a u svezi članka 37. stavak 2. i članka 38. stavak 2. Zakona o otpadu (»Narodne novine« broj 178/04), ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, uz suglasnost ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, donosi

PRAVILNIK

O AMBALAŽI I AMBALAŽNOM OTPADU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom uređuje se način postupanja s ambalažom i ambalažnim otpadom, a osobito:

- obveze proizvođača, uvoznika, ambalažera i prodavatelja u proizvodnji, na tržištu i uporabi ambalaže i ambalažnog otpada,
- obavješćivanje proizvođača i potrošača o bitnim svojstvima proizvoda i ambalaže,
- način naplate naknade za ambalažu i ambalažni otpad,
- prikupljanje i gospodarenje ambalažom i ambalažnim otpadom,
- povrat uporabljenih proizvoda odnosno ambalaže za ponovnu uporabu,
- isplata naknade na oporabljivi otpad nakon iskorištenja proizvoda,
- namjena i korištenje sredstava naknada koje se plaćaju na ambalažu i ambalažni otpad.

(2) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na svu ambalažu i na sav ambalažni otpad.

(3) Iznimno, odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se i na gospodarenje ambalažnim otpadom od opasnih tvari.

Članak 2.

Pojmovi navedeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

»Ambalaža« predstavlja sve proizvode bez obzira na prirodu materijala od kojeg su izrađeni ili su korišteni za sadržavanje, čuvanje, rukovanje, isporuku i predstavljanje robe, od sirovina do gotovih proizvoda, od proizvođača do korisnika ili potrošača, a može biti:

- prodajna ili primarna ambalaža – najmanja ambalažna jedinica u kojoj se proizvod prodaje konačnom kupcu,
- skupna ili sekundarna ambalaža – ambalažna jedinica koja sadrži više proizvoda u primarnoj ambalaži tako da je proizvod pristupačan kupcu u skupini, a može se izdvojiti i uzeti pojedinačno,

- transportna ili tercijarna ambalaža – zaštitna ambalaža koja omogućava prijevoz, pretovar i rukovanje određenom količinom proizvoda pakiranog samo u prodajnoj ili u prodajnoj i skupnoj ambalaži; u ovu vrstu ambalaže ne spadaju spremnici (kontejneri) za cestovni, željeznički, prekomorski i zračni prijevoz robe.

Ambalaža su i nepovratni predmeti uporabljeni za namjenu iz prvog stavka ovoga članka, kao i pomoćna sredstva za pakiranje, koja služe za omatanje ili povezivanje robe, pakiranje, nepropusno zatvaranje, pripremu za otpremu i označavanje robe.

»*Ambalažni materijak*« je svaki materijal od kojeg se proizvodi ambalaža kao što su: staklo, plastika, papir, karton, drvo, metal, višeslojni miješani materijali i drugi materijali.

»*Ambalažni otpad*« definiran u kategorijama Kataloga otpada predstavlja svaku ambalažu ili ambalažni materijal koji ostane nakon što se proizvod otpakira i odvoji od ambalaže, isključujući proizvodne ostatke.

»*Sprečavanje*« predstavlja smanjenje količine i štetnosti za okoliš:

– od materijala i tvari sadržanih u ambalaži i ambalažnom otpadu;

– od ambalaže i ambalažnog otpada u fazi proizvodnog postupka i u promociji, distribuciji, korištenju te fazi uništenja, razvojem »čistih« proizvoda i tehnologija.

»*Gospodarenje ambalažnim otpadom*« je skup mjera koje podrazumijevaju »odvojeno skupljanje ambalažnog otpada« i »obrađivanje ambalažnog otpada.

»*Odvojeno skupljanje ambalažnog otpada*« je skup organiziranih djelatnosti skupljanja, razvrstavanja i prijevoza ambalažnog otpada, organiziranih izvan ili u sklopu mjera gospodarenja otpadom propisanih u Zakonu o otpadu.

»*Obrađivanje ambalažnog otpada*« je postupak kojim se u mehaničkom, fizikalnom, termičkom, kemijskom ili biološkom procesu, uključujući razvrstavanje mijenjaju svojstva otpada u svrhu smanjivanja količine te olakšava rukovanje i poboljšava iskoristivost otpada.

»*Oporaba*« je svaki postupak ponovne obrade otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe, ovaj pojam obuhvaća i pojam »recikliranje«.

»*Recikliranje*« je ponovna uporaba u proizvodnom procesu, osim uporabe otpada u energetske svrhe.

»*Povratna ambalaža*« je ona ambalaža koja se, nakon što se isprazni, ponovno upotrebljuje u istu svrhu.

»*Višeslojna ambalaža*« je ambalaža načinjena iz različitih materijala koji se ne mogu odvojiti ručno.

»*Gospodarski subjekti*« prema ovom Pravilniku su:

»*Ambalažer*« je pravna ili fizička osoba koja proizvodi ili uvozi ambalažu

»*Proizvođač i uvoznik*« (u daljnjem tekstu: Proizvođač) je pravna ili fizička osoba koja u RH pakira proizvode u ambalažu ili uvozi proizvode u ambalaži i stavlja ih na tržište

»*Mali proizvođač*« je pravna ili fizička osoba koja u RH pakira proizvode u ambalažu i stavlja ih na tržište u malim količinama.

»*Prodavatelj*« je pravna ili fizička osoba koja prodaje ili daje potrošaču proizvod u ambalaži.

»*Potrošač*« je pravna ili fizička osoba koja odvaja proizvod od ambalaže te koristi proizvod za krajnju potrošnju.

»*Osobe ovlaštene za skupljanje neopasnog i komunalnog otpada*« su pravne i fizičke osobe koje na temelju ovlaštenja sukladno posebnom propisu obavljaju poslove skupljanja ambalažnog otpada neposredno i/ili iz komunalnog otpada.

»Osobe ovlaštene za zbrinjavanje i uporabu ambalažnog otpada« su pravne i fizičke osobe koje na temelju ovlaštenja sukladno posebnom propisu obavljaju poslove obrade ili odlaganja ambalažnog otpada.

»Prijevoznik« je pravna ili fizička osoba koja se bavi prijevozom otpada prema članku 28. Zakona o otpadu

»Fond« je Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost koji je pravna osoba s javnim ovlastima i obavlja poslove u svezi gospodarenja ambalažom i ambalažnim otpadom sukladno ovom Pravilniku i Zakonu o otpadu.

»Naknade« su novčani iznosi koje proizvođač mora uplatiti u Fond prilikom stavljanja proizvoda upakiranog u ambalažu na tržište. Naknade prema ovom Pravilniku su:

»Naknada zbrinjavanja« predstavlja naknadu prema vrsti materijala ambalaže i prema jedinici proizvoda u svrhu pokrivanja troškova zbrinjavanja: prikupljanja, skladištenja i transporta do mjesta uporabe;

»Povratna naknada« predstavlja naknadu samo za ambalažu za pića i napitke s jednokratnom uporabom u svrhu poticanja povratka iskorištene ambalaže – troškovi ove naknade imaju privremeni karakter i vraćaju se proizvođaču nakon prodaje proizvoda;

»Poticajna naknada« predstavlja naknadu samo za ambalažu za pića i napitke u svrhu poticanja korištenja višekratno primjenjive odnosno povratne ambalaže. Poticajnu naknadu plaćaju samo oni proizvođači koji u svom proizvodnom programu nemaju višekratno iskoristivu, povratnu ambalažu.

II. OBVEZE AMBALAŽERA, PROIZVOĐAČA, PRODAVATELJA U PROIZVODNJI, STAVLJANJU NA TRŽIŠTE I UPORABI AMBALAŽE I AMBALAŽNOG OTPADA TE OBAVJEŠĆIVANJE POTROŠAČA O BITNIM SVOJSTVIMA PROIZVODA I AMBALAŽE

1. OBVEZE PROIZVOĐAČA I AMBALAŽERA

Članak 3.

(1) Ambalažer je dužan u skladu s najboljim dostupnim tehnologijama proizvoditi ambalažu koju je moguće ponovno uporabiti i/ili reciklirati kako bi se nepovoljni utjecaj na okoliš od ambalaže i ambalažnog otpada sveo na najmanju moguću mjeru.

(2) Proizvođač je dužan na primjeren način na prodajnom mjestu obavještavati prodavatelja i potrošača o bitnim svojstvima proizvoda i ambalaže glede opasnih i onečišćujućih tvari koje oni sadrže te o načinu postupanja s proizvodom i ambalažom kada postanu otpad.

Članak 4.

(1) Proizvođač je dužan snositi troškove skupljanja, zbrinjavanja i uporabe otpadne primarne ambalaže od proizvoda koje je stavio na tržište na teritoriju Republike Hrvatske, sukladno člancima 12.; 13.; 14.; 15. i 16. ovog Pravilnika.

(2) Proizvođač je dužan osigurati na vlastiti trošak obilježavanje ambalaže odnosno proizvoda koje je stavio na tržište odgovarajućim barkodom sukladno međunarodnom sustavu kodiranja i identifikacije proizvoda EAN (Europsko udruženje za označavanje proizvoda).

Članak 5.

(1) Obveza iz članka 4. ovoga Pravilnika nastaje kad proizvođač stavlja na tržište više od godišnje količine pojedine vrste ambalaže, i to:

- 800 kg stakla;
- 300 kg papira, kartona i višeslojne ambalaže s pretežno papir-kartonskom komponentom;
- 100 kg metala;
- 100 kg plastike;
- 100 kg drva;
- 100 kg ostalih ambalažnih materijala.

(2) Proizvođač koji stavlja na tržište manje od godišnje količine pojedine vrste ambalaže iz stavka 1. ovog članka je mali proizvođač u smislu ovoga Pravilnika.

Članak 6.

(1) Proizvođač je dužan voditi očevidnik o vrsti i količini ambalaže koju je stavio na tržište u pisanom i elektronskom obliku.

(2) Svi proizvođači dužni su najkasnije do 1. ožujka tekuće godine, osim u prvoj godini primjene ovoga Pravilnika, dostaviti Fondu godišnje izvješće po vrstama i količinama ambalaže stavljene na tržište na teritoriju Republike Hrvatske u prethodnoj godini u pisanom i elektronskom obliku.

(3) Za proizvođače koji na vrijeme ne dostave podatke iz stavka 1. i 2. ovoga članka, Fond će narediti vođenje očevidnika i dostavljanje podataka.

(4) Sadržaj očevidnika o količini i vrsti ambalaže stavljene na tržište propisan je na obrascu u Dodatku I. koji je prilog ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Članak 7.

(1) Proizvođač je dužan za svaku vrstu ambalažnog materijala u koji pakira proizvode osigurati dokaze o količinama teških metala propisanih člankom 9. ovoga Pravilnika.

(2) Dokazi iz stavka 1. ovoga članka su certifikati koje pribavljaju proizvođači od ambalažera.

(3) Podaci iz stavka 1. ovoga članka unose se u očevidnik.

Članak 8.

(1) Proizvođač koji stavlja na tržište povratnu ambalažu dužan je voditi očevidnik o količinama novonabavljene povratne ambalaže u pisanom i elektronskom obliku.

(2) Količina novonabavljene povratne ambalaže iz stavka 1. ovoga članka umanjuje se za količinu koju proizvođač kao svoj proizvodni otpad direktno preda obrađivaču, što dokazuje potvrdom obrađivača.

(3) Dužnost je proizvođača iz stavka 1. ovoga članka godišnje izvješće o količinama novonabavljene povratne ambalaže u prethodnoj godini prema stavku 2. ovog članka najkasnije do 31. ožujka tekuće godine dostavljati Fondu u pisanom i elektronskom obliku.

(4) Za proizvođače koji na vrijeme ne dostave podatke iz stavka 3. ovoga članka, Fond će narediti vođenje očevidnika i dostavljanje podataka.

Članak 9.

(1) Ambalažer je dužan osigurati:

- da ukupan sadržaj teških metala: olova, kadmija, žive i šesterovalentnog kroma u ambalažnom materijalu, ne smije prelaziti 100 mg po kilogramu mase,
- certifikat o sadržaju teških metala iz podstavka 1. ovoga članka.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, sadržaj teških metala može biti i veći od 100 mg po kilogramu mase do 2009. godine kod staklene ambalaže, plastičnih sanduka i paleta koji potječu od recikliranog materijala.

Članak 10.

(1) Proizvođač je dužan označiti ambalažu propisanim a po potrebi i posebnim barkodom koji će se koristiti u evidenciji ambalaže kod prodaje i prilikom povratka. Uvjete označavanja propisat će Fond.

(2) Sustav označavanja ambalaže, ovisno o vrsti materijala, određen je Dodatkom V. koji je prilog ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

2. OBVEZE PRODAVATELJA

Članak 11.

(1) Prodavatelj je dužan omogućiti postavljanje i manipulaciju spremnicima ili drugom opremom za skupljanje ambalažnog otpada (u daljnjem tekstu: spremnici) ako je njegov prodajni prostor veći od 200 četvornih metara.

(2) Prodavatelj može sakupljeni ambalažni otpad privremeno skladištiti u okviru svog zatvorenog ili otvorenog poslovnog prostora ili ga predavati na privremeno skladištenje u ovlaštena privremena skladišta.

(3) Prodavatelj je dužan organizirati prijevoz skupljenog ambalažnog otpada iz svojeg prodajnog prostora i privremenih skladišta prema ovlaštenoj osobi za zabrinjavanje i uporabu ili do privremenog skladišta za ambalažni otpad.

(4) Prodavatelj je dužan isplatiti naknadu potrošačima za vraćenu otpadnu ambalažu iz članka 25. stavka 5. ovoga Pravilnika na prodajnim mjestima po jedinici prodajne ambalaže za piće (PET boca, staklena boca za jednokratnu upotrebu ili Al-Fe limenke).

(5) Prodavatelj čiji je prodajni prostor površine manje od 200 četvornih metara nije obvezan, ali može preuzeti ambalažu uz povrat naknade kupcu u smislu odredbi ovog Pravilnika.

(6) Prodavatelj čiji je prodajni prostor površine veće od 200 četvornih metara obvezan je preuzimati ambalažu svih proizvoda za koje se kupcu, u skladu s odredbama ovog Pravilnika vraća naknada prilikom povrata iskorištene ambalaže, kao i ambalažu ostalih proizvoda koje drži u svom prodajnom programu, bez obzira na proizvođača. Ova odredba ne odnosi se na prodavatelje koji u svom programu nemaju pića ili napitke.

(7) Količinu vraćene ambalaže i isplaćene iznose naknade potrošačima prodavatelj je dužan posebno evidentirati putem elektroničke blagajne ili drugim sredstvom elektroničke pohrane podataka.

(8) Za sve količine sekundarne i tercijarne ambalaže koja postane ambalažni otpad u poslovnom prostoru prodavatelj je dužan voditi očevidnik te na svoj trošak osigurati odvojeno skupljanje, privremeno skladištenje i predaju otpada ovlaštenoj osobi na zabrinjavanje i uporabu.

(9) Prodavatelj je dužan od potrošača primljeni otpad od ambalaže za jednokratnu uporabu sortirati prema osnovnoj klasifikaciji:

- staklo
- papir i karton
- višeslojna ambalaža
- metal

- PET
- Al
- polimerni materijali
- drvo
- tekstil
- ostalo.

(10) Ako prodavatelj ne sortira ambalažni otpad unutar osnovne klasifikacije nema pravo na naknadu za djelomično pokrivanje troškova preuzimanja ambalažnog otpada iz članka 25. stavka 3. ovoga Pravilnika.

(11) Prodavatelj je dužan na vidljivom mjestu natpisom obavijestiti potrošača o načinu preuzimanja ambalažnog otpada i svim ostalim uvjetima.

(12) Prodavatelji su dužni najmanje tromjesečno dostaviti Fondu izvješće o skupljenim vrstama i količinama ambalažnog otpada i isplaćenim naknadama potrošačima za vraćenu otpadnu ambalažu za pića (PET boca, staklena boca za jednokratnu upotrebu ili Al-Fe limenke) u pisanom i elektronskom obliku.

(13) Fond je dužan prodavatelju nadoknaditi isplaćene naknade potrošačima za vraćenu ambalažu za piće u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvješća o vrstama i količinama skupljenog ambalažnog otpada.

(14) Prodavatelji mogu samostalno, ili u suradnji s ovlaštenom osobom za sakupljanje neopasnog i komunalnog otpada organizirati prikupljanje povratne i nepovratne ambalaže izvan vlastitih prostora i površina, s obvezom povrata posebne naknade potrošačima, za što trebaju pribaviti suglasnost Ministarstva za zaštitu okoliša, prostorno uređenje i graditeljstvo (u daljnjem tekstu Ministarstvo) da bi ostvarili pravo na naplatu isplaćene naknade od Fonda.

III. NAČIN NAPLATE NAKNADE ZA AMBALAŽU I AMBALAŽNI OTPAD NAKNADE

Članak 12.

Proizvođač koji ambalažu stavlja na tržište plaća:

- naknadu zbrinjavanja prema vrsti materijala ambalaže i po jedinici proizvoda, (u daljnjem tekstu naknada zbrinjavanja) u svrhu pokrivanja troškova zbrinjavanja ambalažnog otpada;
- povratnu naknadu za ambalažu za pića i napitke s jednokratnom uporabom (u daljnjem tekstu: povratna naknada) u svrhu poticanja povratka iskorištene ambalaže
- troškovi ove naknade imaju privremeni karakter i vraćaju se proizvođaču nakon prodaje proizvoda;
- poticajnu naknadu za ambalažu za pića i napitke u svrhu poticanja korištenja višekratno primjenjive odnosno povratne ambalaže (u daljnjem tekstu: poticajna naknada) – ovu naknadu plaćaju samo oni proizvođači koji u svom proizvodnom programu nemaju višekratno iskoristivu, povratnu ambalažu u skladu s Nacionalnim ciljevima iz čl. 26. ovog pravilnika.

Članak 13.

Naknada zbrinjavanja

(1) Naknada zbrinjavanja se plaća prema količini ambalažnog materijala za evidentiranu ambalažu stavljenju na tržište i prema jedinici proizvoda

(2) Naknada zbrinjavanja prema vrsti materijala za evidentirane količine ambalaže stavljene na tržište iznosi:

PET	410,00 kn/t
Al limenke	410,00 kn/t
Fe limenke	225,00 kn/t
Papir, karton	375,00 kn/t
Višeslojna ambalaža s pretežno papir-kartonskom komponentom	Za pića i napitke: 410,00 kn/t Za ostale namjene: 750,00 kn/t
Drvo	150,00 kn/t
Tekstil	150,00 kn/t
Ostali polimerni materijali	750,00 kn/t
Staklo	150,00 kn/t

(3) Naknada zbrinjavanja po jedinici proizvoda plaća se u iznosu od 0,1 kn po jedinici prodajne ambalaže za sva pića, te za mliječne napitke, u staklenoj, višeslojnoj kartonskoj, PET ili drugoj plastičnoj ili metalnoj ambalaži, osim za povratnu ambalažu čiju višekratnu uporabu osigurava proizvođač sustavom pologa (kaucije) ili na neki drugi način.

Članak 14.

Povratna naknada za pića i napitke

(1) Povratna naknada plaća se po jedinici prodajne ambalaže na evidentiranu ambalažu stavljenu na tržište za sve vrste napitaka i pića: sokova, mineralnih i drugih voda, piva, vina, žestokih pića i mliječnih i drugih napitaka.

(2) Povratna naknada u iznosu od 0,5 kn po jedinici prodajne ambalaže plaća se za sva pića, te za mliječne napitke zapremnine veće od 0,20 lit u staklenoj, PET, Al, Fe i limenoj ambalaži, osim za povratnu ambalažu čiju višekratnu uporabu osigurava proizvođač sustavom pologa (kaucije) ili na neki drugi način.

(3) Za novonabavljenu povratnu ambalažu plaća se naknada prema količini sukladno članku 8. stavak (2) ovoga Pravilnika.

Članak 15.

Poticajna naknada za pića i napitke

(1) Poticajna naknada plaća se po jedinici prodajne ambalaže na evidentiranu ambalažu stavljenu na tržište prema vrsti i veličini ambalaže za sve vrste pića: sokova, mineralnih i drugih voda, piva, vina, žestokih pića, mliječnih napitaka i dr.

(2) Poticajna naknada plaća se do ostvarenja godišnjeg Nacionalnog cilja udjela povratne ambalaže za određeni proizvod u pojedinoj godini utvrđenoj člankom 26. stavkom 5. i to:

Materijal	volumen litara	Poticajna naknada
		kn/jedinici prodajne ambalaže
STAKLO i PET	do 0,25	0,3
	0,25 – 0,5	0,5
	0,5 – 1,5	0,7
	više od 1,5	1,0
Al-Fe lim.		1,0

(3) Proizvođač koji je u prethodnoj godini ostvario Nacionalni cilj iz članka 26., stavka 5. ovoga Pravilnika nije obavezan plaćati poticajnu naknadu za određenu vrstu pića u tekućoj kalendarskoj godini.

Članak 16.

(1) Ukupna naknada za ambalažu za piće je zbroj naknade zbrinjavanja, povratne naknade i poticajne naknade osim u slučaju ostvarenja Nacionalnog cilja iz članka 26., stavka 5. ovoga Pravilnika kada se ne plaća poticajna naknada.

(2) Na temelju očevidnika o vrsti i količini ambalaže koju je stavio na tržište proizvođač plaća naknade iz čl.12. ovog Pravilnika Fondu sukladno odredbama članka 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika.

(3) Naknade se plaćaju kvartalno na temelju ispostavljenog računa Fonda za prethodno kvartalno razdoblje na poseban račun Fonda koji je namijenjen za potrebe gospodarenja ambalažnim otpadom prema članku 25. ovog Pravilnika.

(4) Ako je iznos naknada uplaćenih u prethodnom obračunskom razdoblju veći od obračuna za prethodno obračunsko razdoblje Fond će za utvrđeni preplaćeni iznos umanjiti privremeni obračun naknade za naredno obračunsko razdoblje.

(5) Ako je iznos naknada uplaćenih u prethodnom obračunskom razdoblju manji od obračuna za prethodno obračunsko razdoblje Fond će za utvrđeni manje uplaćeni iznos uvećati privremeni obračun naknade za naredno obračunsko razdoblje.

(6) Uplatu naknada provodi Fond i nadzire njeno ostvarenje.

(7) Ako Fond u nadzoru utvrdi da proizvođač nije platio propisanu naknadu sukladno ovom Pravilniku donijet će rješenje kojim će narediti plaćanje propisane naknade.

(8) Žalba na rješenje podnosi se Ministarstvu.

(9) Ako proizvođač ne plati naknadu i nakon što je rješenje konačno, Fond naplatu naknade obavlja ovršnim prijedlogom sukladno odredbama Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

(10) Mali proizvođači, određeni čl. 5. ovog Pravilnika, ne plaćaju poticajnu naknadu.

(11) Na proizvode namijenjene izvozu ne plaća se naknada iz stavka 1. ovog članka.

(12) U slučaju izvoza uvezenih proizvoda na koje je plaćena naknada prema stavku 1. ovog članka Fond će proizvođaču vratiti uplaćeni iznos.

Članak 17.

(1) Sustav naplate naknada sukladno ovom Pravilniku može prestati godinu dana nakon ostvarenja Okvirnog cilja utvrđenog člankom 27. ovoga Pravilnika.

(2) Nakon ostvarenja Okvirnog cilja utvrđenog člankom 27. ovoga Pravilnika može se uvesti sustav pologa (kaucije) na ambalažu za piće, promjenom ovog Pravilnika.

IV. PRIKUPLJANJE I GOSPODARENJE AMBALAŽOM I AMBALAŽNIM OTPADOM

Članak 18.

(1) Fond obavlja i provodi aktivnosti i mjere usmjerene na gospodarenje ambalažnim otpadom ako te poslove ne obavlja proizvođač.

(2) Proizvođač koji organizirano putem kaucije ili na drugi odgovarajući način sam skuplja povratnu ambalažu i time ostvaruje visoki stupanj povrata, nije obvezan plaćati povratnu naknadu. Smatra se da je visoki stupanj povrata ostvaren ako se prikuplja više od 50% ambalaže koju je proizvođač stavio na tržište.

(3) Proizvođač koji u smislu ovog članka organizira prikupljanje ambalažnog otpada mora imati suglasnost Ministarstva.

(4) Proizvođač iz stavka 2. ovog članka dužan je voditi evidenciju o prikupljenom ambalažnom otpadu i o tome podnositi polugodišnje i godišnje izvješće Fondu.

(5) Ako proizvođač koji u smislu ovog članka organizira prikupljanje ambalažnog otpada ne ostvaruje ciljeve određene stavkom 2. ovoga članka, gubi pravo na prikupljanje otpada, a Fond preuzima organiziranje poslova prikupljanja i gospodarenja ambalažnim otpadom sukladno ovom Pravilniku.

Članak 19.

(1) Ambalažni otpad se skuplja, ovisno o vrstama ambalaže, u spremnike ili drugu adekvatnu opremu koja mora imati oznaku vrste i naziva ambalažnog otpada koji se u njima sprema, uputu potrošaču o načinu spremanja, osnovne informacije o pravnoj ili fizičkoj osobi odgovornoj za pražnjenje spremnika (telefonski broj, adresa, e-mail i sl.). Trgovine koje su dužne preuzimati ambalažu za piće i napitke uz povrat dijela cijene ili kaucije kupcu, organiziraju preuzimanje ambalaže na način koji im najbolje odgovara.

(2) Osobe ovlaštene za skupljanje ambalažnog otpada dužne su tromjesečno dostaviti Fondu izvješće o skupljenim vrstama i količinama ambalažnog otpada u pisanom i elektronskom obliku.

(3) Osobe ovlaštene za skupljanje ambalažnog otpada odnosno osobe ovlaštene za skupljanje neopasnog i komunalnog otpada dužne su organizirati prijevoz sakupljenog ambalažnog otpada do osobe ovlaštene za uporabu i zabrinjavanje ili do privremenog skladišta za ambalažni otpad, osim ako to za posebne vrste ambalažnog otpada nije drugačije određeno.

(4) Ovlaštene osobe mogu odstupiti od odredbi iz stavka 1. ovoga članka ako raspoložu rješenjima koja su učinkovitija, jeftinija ili pogodnija za okoliš i ako za to pribave suglasnost ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

(5) Ovlaštene osobe za skupljanje neopasnog i komunalnog otpada odnosno ambalažnog otpada koje skupljaju papirnu, kartonsku i višeslojnu otpadnu ambalažu

s pretežno papirnom komponentom mogu skupljati u iste spremnike i ostale vrste papira, ali ih ne smiju prikazati kao ambalažni otpad.

(6) Za skupljeni ambalažni otpad ovlaštene osobe imaju pravo na naknadu troškova sukladno članku 25. stavku 7. i 8. ovoga Pravilnika.

Članak 20.

(1) Sakupljenim otpadom od ambalaže za koju se plaća povratna i poticajna naknada raspolaže Fond radi ostvarivanja Okvirnog cilja utvrđenog ovim Pravilnikom.

(2) Fond sklapa ugovor s ovlaštenom osobom za uporabu i zbrinjavanje ambalažnog otpada o preuzimanju otpadne ambalaže i naknadi koju ovlaštena osoba daje za preuzeti ambalažni otpad.

(3) Cijena preuzimanja otpadne ambalaže za zbrinjavanje i uporabu ugovara se prema tržišnim cijenama koje u posebnom postupku utvrđuje Fond za razdoblje od jedne godine uzimajući u obzir troškove zbrinjavanja i uporabe.

(4) Fond obavlja stalnu kontrolu učinkovitosti uporabe i zbrinjavanja preuzetog ambalažnog otpada i ispunjenja ugovornih obveza ovlaštene osobe.

Članak 21.

Ovlaštena osoba za zbrinjavanje i uporabu ambalažnog otpada može biti samo pravna ili fizička osoba koja udovoljava uvjetima propisanim Zakonom o otpadu i na temelju njega donesenim propisima.

Članak 22.

(1) Ovlaštena osoba za zbrinjavanje i uporabu ambalažnog otpada mora imati prostor i opremu kojom se osigurava maksimalni stupanj uporabe određenog materijala za izradu ambalaže sukladno Zakonu o otpadu i na temelju njega donesenim propisima.

(2) Ovlaštena osoba može odložiti samo ambalažni otpad za kojeg ne postoje uvjeti za uporabu sukladno Zakonu o otpadu i na temelju njega donesenim propisima.

Članak 23.

(1) Skladište za privremeno skladištenje ambalažnog otpada je mjesto gdje se organizirano skuplja, sortira otpadna ambalaža po vrstama i privremeno skladišti, balira i priprema za odvoz na zbrinjavanje i uporabu.

(2) Skladište za privremeno skladištenje ambalažnog otpada organizira ovlaštena osoba uz odobrenje nadležnog tijela jedinice lokalne samouprave na mjestima na kojima postoji potreba.

Članak 24.

(1) Osoba koja je organizirala privremeno skladištenje ambalažnog otpada obvezna je voditi evidenciju o količini prihvaćenog i sortiranog ambalažnog otpada, te o količini otpada kojeg je preuzela ovlaštena osoba za zbrinjavanje i uporabu ambalažnog otpada.

(2) Osoba koja ima skladište za privremeno skladištenje sakupljenog ambalažnog otpada ima pravo na naknadu troškova sukladno članku 25., stavak 7. ovoga Pravilnika.

V. OKVIRNI CILJ, NAMJENA I KORIŠTENJE SREDSTAVA NAKNADA KOJE SE PLAĆAJU NA AMBALAŽU I AMBALAŽNI OTPAD

Članak 25.

- (1) Fond vodi evidenciju o proizvođačima, vrsti i količini ambalaže stavljene na tržište.
- (2) Fond vodi evidenciju o prodavateljima, ovlaštenim osobama za skupljanje ambalažnog otpada, ovlaštenim osobama za oporabu i zbrinjavanje ambalažnog otpada, prijevoznicima ambalažnog otpada i skladištima za privremeno skladištenje ambalažnog otpada sukladno dozvolama izdanim prema Zakonu o otpadu.
- (3) Fond isplaćuje naknade prodavateljima za pokriće poslova skupljanja ambalaže za pića i napitke (PET, staklene boce za jednokratnu upotrebu i Al-Fe limenke) na prodajnim mjestima po jedinici prikupljene ambalaže (boce) dostavljene na privremeno skladištenje ili ovlaštenim tvrtkama za oporabu i zbrinjavanja u iznosu od 0,15 kn/boci.
- (4) Pravo na naknadu iz stavka 3. ovog članka ima prodavatelj koji ne obračunava svoju maržu na iznos poticajne naknade.
- (5) Kupac ima pravo na naknadu u iznosu 0,5 kn/boci za svaku u trgovinu vraćenu bocu od pića i napitaka za koju je prema čl. 14. st. 2. proizvođač obavezan platiti 0,5 kn/boci na ime povratne naknade.
- (6) Fond nadoknađuje prodavateljima sredstva isplaćena na prodajnom mjestu potrošačima kao naknadu za vraćeni prodajni ambalažni otpad od ambalaže za pića i napitke - PET boce, staklene boce za jednokratnu upotrebu i Al-Fe limenke u iznosu od 0,5 kn po jedinici prodajne ambalaže.
- (7) Fond isplaćuje ovlaštenim tvrtkama za sakupljanje i skladištenje neopasnog otpada 20 kn/t za skupljeni ambalažni otpad, a prijevozniku naknadu za prijevoz skupljenog ambalažnog otpada od pića od mjesta sakupljanja do privremenog skladišta ili do ovlaštene osobe za zbrinjavanje ambalažnog otpada, ovisno o načinu pripreme otpada za prijevoz i udaljenosti prijevoza, u iznosu od:
  - 100 kn/t za udaljenosti prijevoza do 100 km
  - 200 kn/t za udaljenosti od 100 – 200 km
  - 300 kn/t za udaljenosti od 200 – 300 km
  - 400 kn/t za udaljenosti veće od 400 km
- (8) Fond isplaćuje naknadu osobama ovlaštenim za skupljanje neopasnog i komunalnog otpada, a koje skupljaju papirnu, kartonsku i višeslojnu otpadnu ambalažu s pretežno papirnom komponentom naknadu u iznosu od 225 kn/t za evidentirane količine dostavljene ovlaštenoj osobi za zbrinjavanje i oporabu ambalažnog otpada.

Članak 26.

- (1) Proizvođač može ambalažu staviti na tržište ako zadovoljava uvjete u pogledu proizvodnje i sastava ambalaže te njezine pogodnosti za ponovnu uporabu i obradu, uključivo i recikliranje.
- (2) Zahtjevi kojima mora udovoljiti proizvođač utvrđeni su Dodatkom IV. u prilogu ovoga Pravilnika i čine njegov sastavni dio.
- (3) Ministar odlukom za svaku godinu postavlja ciljeve skupljanja, oporabe i zbrinjavanja ambalažnog otpada u tekućoj godini kao nacionalne ciljeve. Odluka se objavljuje u »Narodnim novinama«.
- (4) U slučaju potrebe usklađivanja s postignutim rezultatima ministar u tijeku kalendarske godine može određivati nove Nacionalne ciljeve.
- (5) Nacionalni ciljevi udjela povratne ambalaže po proizvodima su:

VRSTA PROIZVODA	Godišnji ciljevi udjela povratne ambalaže u %						
	2005	2006	2007	2008	2011	2012	2013
Vino	10	10	15	25	40	50	60
Pivo	55	65	70	75	80	85	90
Sokovi	10	10	15	25	40	50	60
Voda mineralna i stolna gazirana i negazirana	10	10	15	25	40	50	60
Gazirana i negazirana bezalkoholna pića	10	10	15	25	40	50	60
Mliječni napitci	0	0	5	15	30	40	60

Udjel povratne ambalaže je odnos jedinične ambalaže određene vrste proizvoda stavljene na tržište u povratnoj ambalaži u odnosu na ukupnu količinu jedinične ambalaže (boce) određene vrste proizvoda stavljene na tržište, izraženo u postocima.

Članak 27.

Okvirni cilj prema ovom Pravilniku je ostvarenih 55% mase recikliranog ambalažnog otpada do 31. prosinca 2008., odnosno 80% mase recikliranog ambalažnog otpada do 2015. godine, a od toga reciklirano najmanje 60% mase svakog ambalažnog materijala sadržanog u ambalažnom otpadu osim drva.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

(1) Naplata naknade zbrinjavanja iz članka 13. stavka 1. ovog Pravilnika počet će se obračunavati i naplaćivati od 1. listopada 2005. godine.

(2) Proizvođač je dužan do 30. rujna 2005. godine dostaviti Fondu izvješće s podacima o proizvedenim vrstama i količinama ambalaže stavljene na tržište za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2005. godine na obrascima iz Dodatka I. i Dodatka II. ovoga Pravilnika. Ovi podaci bit će osnovica za naplatu akontacije naknade zbrinjavanja za obvezni period naplate iz 2005. godine i prvo obračunsko razdoblje u 2006. godini.

(3) Proizvođač je dužan do 15. veljače 2006. godine dostaviti Fondu izvješće s podacima o proizvedenim vrstama i količinama ambalaže stavljene na tržište za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2005. godine na obrascima iz Dodatka I. i Dodatka II. ovoga Pravilnika. Ovi podaci bit će osnovica za naplatu naknade zbrinjavanja i poticajne naknade za obračunsko razdoblje u 2006. godini.

(4) Na temelju dostavljenih podataka sukladno stavku 2. ovoga članka Fond će svakom proizvođaču izdati račun do 30. listopada 2005. godine radi naplate akontacije naknade zbrinjavanja iz članka 13. ovog Pravilnika za 2005. godinu.

(5) Obračun i naplata naknade zbrinjavanja za sljedeća obračunska razdoblja obavlja se sukladno članku 16. ovog Pravilnika.

(6) Proizvođač je dužan plaćati povratnu naknadu prema članku 14. i poticajnu naknadu sukladno članku 15. ovog Pravilnika od 1. siječnja 2006. godine na temelju izvješća o podacima iz stavaka 2. i 3. ovog članka i ispostavljenih računa Fonda.

(7) Obračun i naplata poticajne i povratne naknade zbrinjavanja za sljedeća obračunska razdoblja obavlja se sukladno članku 16. ovog Pravilnika.

(8) Proizvođači koji nisu uspostavili očevidnik o vrstama i količini ambalaže koju stavljaju na tržište dužni su ga uspostaviti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

(9) Radi naplate naknada iz članka 12. ovoga Pravilnika od proizvođača koji uvoze proizvode u ambalaži Fond će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika sklopiti ugovor s Ministarstvom financija – Carinska uprava u cilju uređivanja međusobnih odnosa radi naplate naknade prilikom uvoza i carinjenja proizvoda u ambalaži.

Članak 29.

(1) Fond će zaključiti odgovarajuće ugovore s osobama ovlaštenim za skupljanje i privremeno skladištenje ambalažnog otpada, te osobama ovlaštenim za uporabu i reciklažu ambalažnog otpada do 31. prosinca 2005. godine, odnosno u svako vrijeme nakon što ovlaštena osoba dobije odgovarajuću koncesiju Ministarstva.

(2) Prodavatelji koji prodaju ili daju potrošaču proizvod u ambalaži dužni su započeti s prikupljanjem ambalažnog otpada i isplata naknada za vraćenu ambalažu za pića prema članku 25. stavku 5. ovog Pravilnika od 1. siječnja 2006. godine.

Članak 30.

(1) Proizvođači koji su s proizvodnjom pića ili napitaka započeli nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika, kao i proizvođači koji u svom proizvodnom pogonu nemaju ugrađen sustav prihvata i pripreme povratne ambalaže, a do 31. listopada 2005. donesu odluku o uvođenju povratne ambalaže sa svrhom postizanja Nacionalnih ciljeva, poticajnu naknadu dužni su plaćati u iznosu od 10 % one određene člankom 15. stavkom 2. ovoga Pravilnika u 2006. godini i 20% u 2007. godini o čemu moraju pribaviti suglasnost Ministarstva.

(2) Ukoliko u međuvremenu dokažu da mogu ispuniti Nacionalne ciljeve, Ministarstvo će donijeti odluku o oslobađanju obveze plaćanja poticajne naknade najduže do 1. siječnja 2008. godine, nakon čega su svi proizvođači dužni plaćati sve obveze u punom iznosu u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

(3) Proizvođači iz stavka 1. ovog članka koji ostvaruju najmanje 50% od Nacionalnih ciljeva iz članka 26. ovog Pravilnika plaćat će poticajnu naknadu u iznosu od 5% one određene člankom 15. stavkom 2. ovog Pravilnika u 2006. i 2007. godini.

(4) Nakon 1. siječnja 2008. poticajna naknada obračunavat će se u punom iznosu.

(5) Proizvođač koji ima organizirano skupljanje povratne ambalaže sukladno članku 18, stavku 2. i stavku 3. ovog Pravilnika, dužan je u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika pribaviti suglasnost Ministarstva.

Članak 31.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika, prestaje važiti Pravilnik o postupanju s ambalažnim otpadom (»Narodne novine«, br. 53/96).

Članak 32.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 351-01/05-04/00021

Urbroj: 531-01-05-4

Zagreb, 27. srpnja 2005.

Ministrica

Marina Matulović Dropulić, dipl. ing. arh., v. r.

DODATAK I

Izvod iz očevidnika

Podaci o ambalaži stavljenoj na tržište u: _____ godini

I. PODACI O PROIZVOĐAČU/UVOZNIKU			
Proizvođač/uvoznik (tvrtka):			
Adresa:			
Osoba za kontakt:			
Tel/Fax:			
Matični broj tvrtke:			
II. PODACI O VRSTI I KOLIČINI AMBALAŽE STAVLJENE NA TRŽIŠTE			
VRSTA AMBALAŽNOG MATERIJALA	SADRŽAJ TEŠKIH METALA mg/kg	KOLIČINA STAVLJENA NA TRŽIŠTE (kg)	KOLIČINA AMBALAŽE STAVLJENE NA TRŽIŠTE – JEDINICA PRODAJNE AMBALAŽE (kom.)
1. STAKLO			
2. METAL			
3. PAPIR/LJEPENKA (KARTON) I VIŠESLOJNA AMBALAŽA S PRETEŽNO PAPIRNOM KOMPONENTOM			
4. POLIMERNI MATERIJALI (PLASTIKA)			
5. DRVO			
6. OSTALI AMBALAŽNI MATERIJALI			

OSOBA ODGOVORNA ZA TOČNOST PODATAKA:

M. P.

RUKOVODITELJ:

DODATAK II

Izvod iz očevidnika

Podaci o ambalaži za pića s jednokratnom uporabom stavljenoj na tržište u: _____
godini

I. PODACI O PROIZVOĐAČU/UVOZNIKU		
Proizvođač/uvoznik (tvrtka):		
Adresa:		
Osoba za kontakt:		
Tel/Fax:		
Matični broj tvrtke:		
II. PODACI O VRSTI I KOLIČINI AMBALAŽE STAVLJENE NA TRŽIŠTE		
VRSTA AMBALAŽNOG MATERIJALA	SADRŽAJ TEŠKIH METALA mg/kg	KOLIČINA AMBALAŽE STAVLJENE NA TRŽIŠTE – JEDINICA PRODAJNE AMBALAŽE (kom.)
1. POLIMERNI MATERIJAL (PET)		
2. STAKLO		
3. Al-Fe METALI		

OSOBA ODGOVORNA ZA TOČNOST PODATAKA: M. P.

RUKOVODITELJ:

DODATAK III.

Godine izvješća za _____-god.

U skupljenoj, izvezenoj i obrađenoj količini ambalažnog otpada

I. OSNOVNI PODACI					
(tvrtka):					
Adresa:					
Osoba za kontakt:					
Tel/Fax:					
Matični broj tvrtke:					
II. PODACI O AMBALAŽNOM OTPADU					
VRSTA AMBALAŽNOG OTPADA	Skupljena ukupna količina (kg)	KOLIČINA PREDANA OBRAĐIVAČU (kg)		Količina izvezena iz RH (kg)	Obrađi vač
		Količina za recikliranje (kg)	Količina za ostale načine oporabe (kg)		
1. STAKLO					
2. METAL					
3. PAPIR/LJEPENKA (KARTON) I VIŠESLOJNA AMBALAŽA S PRETEŽNO PAPIRNOM KOMPONENTOM					
4. POLIMERNI MATERIJALI (PLASTIKA)					

5. DRVO					
6. OSTALI AMBALAŽNI MATERIJALI					

PRILOŽENA DOKAZNA DOKUMENTACIJA (NAVESTI):

OSOBA ODGOVORNA ZA TOČNOST PODATAKA: M. P.

RUKOVODITELJ:

DODATAK IV

BITNI ZAHTJEVI O SASTAVU I PRIRODI AMBALAŽE, NJEZINE
PONOVNEUPOTREBLJIVOSTI, OBNOVLJIVOSTI, UKLJUČUJUĆI RECIKLABILNOST

1. Zahtjevi koji se posebno odnose na izradu i sastav ambalaže

– Ambalaža će biti izrađena na način da će volumen i težina ambalaže biti ograničena na minimalne veličine primjerene održavanju potrebne razine sigurnosti, higijene i naklonosti potrošača ambalažiranom proizvodu.

– Ambalaža će biti osmišljena, proizvedena i komercijalizirana na takav način da dozvoljava njeno ponovno korištenje, obnovu, uključujući reciklažu, te da u najvećoj mogućoj mjeri smanji utjecaj na okoliš kad ambalažni otpad ili ostaci preostali nakon provedbe gospodarskih mjera upravljanja ambalažnim otpadom, budu odloženi.

– Ambalaža će biti proizvedena tako da prisutnost škodljivih i drugih rizičnih tvari i materijala kao sastavnih dijelova ambalažnog materijala ili bilo koji od ambalažnih sastojaka, bude svedena na minimum glede njihove prisutnosti u emisijama, pepelu, lužnatim otplavinama, kad ambalaža ili ostaci preostali nakon provedbe gospodarskih mjera upravljanjem ambalažnog otpada, budu spaljeni ili zatrpani pod zemlju.

2. Zahtjevi koji se posebno odnose na prirodu ponovne upotrebljivosti ambalaže

Sljedeći zahtjevi se moraju istovremeno zadovoljiti:

– fizička svojstva i karakteristike ambalaže moraju izdržati određeni broj putovanja ili obrtanja, u normalnim predviđenim uvjetima korištenja,

– mogućnost prerade upotrijebljene ambalaže na način da se udovolji zdravstvenim i sigurnosnim uvjetima koji vrijede za radnu snagu,

– ispunjavanje zahtjeva koji se posebno odnose na ambalažu koja se može obnoviti kad se ta ambalaža više ne može ponovno koristiti i tako postaje otpad.

3. Zahtjevi koji se posebno odnose na prirodu obnovljivosti ambalaže

(a) Ambalaža koja se može obnoviti kao materijal za recikliranje

Ambalaža mora biti proizvedena na takav način da omogući recikliranje određenog postotka od težine materijala iskorištenog u proizvodnji proizvoda za tržište, u skladu sa sadašnjim standardima u Zajednici. Određivanje tog postotka može varirati zavisno o vrsti materijala od kojeg je ambalaža sačinjena.

(b) Ambalaža koja se može obnoviti u obliku vraćanja energije

Ambalažni otpad obrađen u svrhu vraćanja energije mora imati minimalnu donju kaloričnu vrijednost kako bi se vraćanje energije omogućilo na optimalan način.

(c) Ambalaža koja se može obnoviti kompostiranjem

Ambalažni otpad obrađen u svrhu kompostiranja mora biti takve bio-razgradive prirode, da neće smetati odvojenom sakupljanju i postupku kompostiranja ili pogonu u koji je ubačen.

(d) Bio-razgradiva ambalaža

Bio-razgradivi ambalažni otpad mora biti takve prirode da može podnijeti fizičko, kemijsko, termalno ili biološko razlaganje tako da se najveći dio gotovog komposta na kraju rastavlja na ugljični dioksid, biomasu i vodu

DODATAK V

SUSTAV NUMERIRANJA I KRATICA ZA OZNAČAVANJE AMBALAŽNOG MATERIJALA

(1) Brojčana oznaka i kratica za plastiku

(2) Brojčana oznaka i kratica za papir i karton

MATERIJAL	KRATICA	BROJČANA OZNAKA
Valovita ljepenka (karton)	PAP	20
Ravna ljepenka (karton)	PAP	21
Papir	PAP	22

(3) Brojčana oznaka i kratica za metale

MATERIJAL	KRATICA	BROJČANA OZNAKA
Čelik	FE	40
Aluminij	ALU	41

(4) Brojčana oznaka i kratica za drvene materijale

MATERIJAL	KRATICA	BROJČANA OZNAKA
Drvo	FOR	50
Pluto	FOR	51

(5) Brojčana oznaka i kratica za tekstilne materijale

MATERIJAL	KRATICA	BROJČANA OZNAKA
Pamuk	TEX	60
Juta	TEX	61

(6) Brojčana oznaka i kratica za staklo

MATERIJAL	KRATICA	BROJČANA OZNAKA
Bezbojno staklo	GL	70
Zeleno staklo	GL	71
Smeđe staklo	GL	72

(7) Brojčana oznaka i kratica za višeslojne materijale

MATERIJAL	KRATICA	BROJČANA OZNAKA
Papir i karton/raznovrsni metali		80
Papir i karton/plastika		81
Papir i karton/aluminij		82
Papir i karton/bijeli lim		83
Papir i karton/plastika/aluminij		84
Papir i karton/plastika/aluminij/bijeli lim		85
Plastika/aluminij		90
Plastika/bijeli lim		91
Plastika/raznovrsni metali		92
Staklo/plastika		95
Staklo/aluminij		96
Staklo/bijeli lim		97
Staklo/raznovrsni metali		98

(8) Kratice se pišu samo velikim slovima.